

Översikt - openRGD

Matchning av släktträd är ett hjälpmedel, som kan underlätta samarbetet mellan släktforskare. Man kan jämföra varandras släktträd och hitta gemensamma släktgrenar.

I samband med DNA-träffar kan matchning också vara till stor hjälp för att hitta gemensamma anor.

Man får fram både likheter och skillnader på familjenivå samt detaljskillnader på personnivå.

En jämförelse av släktträd kan även avslöja felaktigheter på familjenivå, vilket innebär ytterligare en möjlighet att förbättra kvaliteten på sitt släktträd.

Det finns också möjlighet i openRGD att lägga samman matchade släktträd, utan att det skapas dubletter. Det går även att skapa en GEDCOM-fil med de sammanslagna släktträden.

Innan man kan genomföra matchningar i openRGD måste man ha läst in två GEDCOM-filer, som innehåller de uppgifter man vill jämföra.

Notera att matchning är avsedd bara för biologiska relationer. Icke-biologiska relationer med mer än ett föräldrapar kan kopplas isär under punkt **3 Verktyg**.

Valet **"Kryssa för om specialbehandling av adoptioner ("dubblettkopia") önskas;"** kan användas för att hantera icke-biologiska relation med två föräldrapar. Funktionen skapar en kopia för den icke-biologiska relationen.

Innan man påbörjar bearbetningen i openRGD bör man kört den/de aktuella GEDCOM-filerna i funktionen **egenKontroll**, så att man har en bra bild av kvaliteten. Länk finns tillgänglig på sidan.

1 Ladda upp import

Ladda upp en GEDCOM-fil som skall användas i någon/några av openRGDs funktioner.

Notera: Är man inloggad som **guest** lagras uppgifterna bara så länge man är inloggad.

Börja med att klicka på **Bläddra** knappen, då kommer man till sin egen filhanterare på datorn. Där väljer man ut den önskade GEDCOM-filen genom att klicka på den. Då skall namnet på GEDCOM-filen dyka upp efter bläddra knappen.

För att starta importen klickar man på knappen **Starta bearbetning**

När importen är klar visas ett log-meddelande som bara är intressant om något går fel.

Klicka på **Tillbaka till startsidan** för att komma tillbaka och på **Logga ut** när man vill avsluta.

2 Dubblettkontroll

Genomför dubblettkontroll och skapar dubblett-lista, som sedan kan bearbetas i punkt **3 Verktyg**

Starta genom att **välja databas** i listan och klicka på **Generera dubblett-lista**

Dubblett-listan som skapas finns bara i bakgrunden och syns inte här.

När bearbetningen är klar visas ett log-meddelande och en hänvisning till punkt 3 Verktyg

Återgå till startsidan klicka på länken **Tillbaka till startsidan**

3 Verktyg

Hjälpmedel för vissa rättningar direkt i databasen.

Beskrivs i ett mer detaljerat dokument **Verktyg.pdf**, som finns som länk vid funktionen, därför är beskrivningen här mer generell.

Starta genom att **välja databas** i listan och klicka på **Gå till verktygs-sidan**

Avsikten är att kunna göra rättningar direkt i en databas. Det är enbart aktuellt om man avser att skapa någon GEDCOM-fil i openRGD.

Startar med Relationsproblem: **Barn i mer än 1 familj**, om det finns några.

Barnen listas och bearbetning sker genom att klicka på **Visa** och den felaktiga relation kopplas isär.

Relationsproblem kan också förekomma såsom **Familjer med mer än en HUSB/WIFE**.

Listan bearbetas genom att klicka på **Visa** och den felaktiga relationen måste kopplas isär.

Tredje alternativet är **Personer/Familjer utan relation**

Listan bearbetas genom att klicka på **Visa** och möjliga relationskopplingar kan skapas.

Troligen bara ett fåtal relationskopplingar som kan hittas, men de ställer ju inte till med problem.

Undersöka möjliga dubletter är avsedd att kontrollera och bearbeta dubletter, eftersom de orsakar problem i all bearbetning.

Klicka på **Dubletter** vid rubriken så visas dubblettlistan.

Dubblettlistan skapas i punkt 2 Dubblettkontroll

Dubletterna kan kontrolleras och bearbetas genom att klicka på **Visa**. Mer detaljerad information finns i **dokumentet Verktyg**.

Notera att sammanslagning av dubletter kan skapa ”**Barn i mer än 1 familj**”, vilket då kan åtgärdas under den punkten.

Matchning

Vid matchning jämförs två olika uppsättningar av släktforskningsdata. Syftet är att hitta gemensamma familjer och gemensamma personer.

För en bra kvalitet på matchningen, bör GEDCOM-filerna vara rättade från de eventuella fel som listades i de tidigare kontrollerna. Kvaliteten på matchningen är helt beroende på kvaliteten på uppgifterna som matchas.

Matchningen i openRGD görs i två steg. Först en Maskinell Matchning som går igenom de två uppsättningarna data och försöker identifiera familjer och personer som förekommer i båda uppsättningarna. Därefter följer Matchningsanalys vars uppgift är att manuellt verifiera/rätta resultatet från den Maskinella Matchningen.

Valideringen i den Maskinella Matchningen måste läggas på en nivå där risken att man missar något blir så låg som möjligt. Det innebär å andra sidan att det lämnar relativt många avgöranden till Matchningsanalysen.

4 Maskinell Matchning

De två databaser man vill jämföra anges via de två listorna. Klicka på pilen i högra kanten av fältet så listas de tillgängliga databaserna.

Om databaserna skiljer mycket i storlek kan det vara en fördel om minsta databasen anges som **databas I** och den större som **databas II**.

När man valt databaser startar man matchningen med knappen **Matcha!** När bearbetningen är klar visas en log-fil, men den har ingen funktion om bearbetningen gick bra.

Resultatet av den Maskinella Matchningen hanterar man i funktionen Matchningsanalys.

5 Matchningsanalys

Det är i denna funktion man ser resultat av den maskinella matchningen och det är här man också kan påverka resultatet. Det är den funktionen som är svårast att förstå och som ofta kräver en hel del manuellt arbete.

En mer detaljerad beskrivning finns i dokumentet **Matchinfo.pdf**, som finns som länk under punkten 5. Informationen här blir därför mer generell då Matchinfo ger mer detaljer.

Vill man använda de efterkommande funktionerna i openRGD, är det viktigt att den manuella bearbetningen görs korrekt. Kvaliteten på dessa är helt avgörande av matchningsanalysen.

Databas I och **databas II** skall vara samma som i den maskinella matchningen och väljs också på samma sätt. Starta sedan funktionen med knappen **Matchningsanalys**.

Vill man se resultatet av matchningen klickar man på knappen **Visa alla Matchningar**. Resultatet förändras under bearbetningen och slutresultatet syns först när all bearbetning är klar.

Analys och bearbetning aktiveras med valet **Visa alla Manuell bedömning**.

Bearbetningen går i princip ut på att med knapparna **Hela familjen OK** eller **Familjen_INTE_OK** acceptera att matchningen är OK, d.v.s. de båda familjerna är samma eller att dom inte är det. Det är alltså hela familjerna som ska bedömas inte de enskilda personerna var för sig.

Ett begrepp i rubriken som man måste förstå är **MultiMatch** med sina två valmöjligheter.

MultiMatch används som begrepp för två eller flera alternativ.

Valet **DBI** innebär att en familj i databas I har mer än en möjlig matchning i databas II.

Valet **DB2** innebär att en familj i databas II har mer än en möjlig matchning i databas I

I dessa fall underlättar det väldigt mycket om man då kan se alternativen samtidigt. Högst en av dem kan vara rätt matchad, med det är också möjligt att alla är fel.

Bearbetningen av MultiMatch görs annars på samma sätt som med alla övriga matchningar.

Bearbetningen steg för steg:

Börja med att klicka på **MultiMatch DB1** och åtgärda vid behov.

Fortsätt genom att klicka på **DB2** och åtgärda vid behov.

Klicka på **Visa alla Manuell bedömning**.

Varje familjerad skall bearbetas genom att klicka på **Visa** och sedan i familjebilden, som då finns under listan, avgöra om familjerna är samma, **Hela familjen OK** eller om dom inte är samma, **Familjen_INTE_OK**

Om de två databaserna är någorlunda lika är det oftast ett mycket enkelt val att göra och man fortsätter tills det inte finns några gula familjerader kvar.

Sen bearbetar man enskilda personer på i princip samma sätt, d.v.s. till alla **gula personer** är bearbetade.

I teorin är det enkelt att göra en matchningsanalys men i praktiken kan konflikter med regelverket i programmen göra att det ibland är svårt att tolka vad som är fel. Men erfarenhet ger färdighet. Det händer också att det inte går att få igenom matchningen. Då är man tvungen att gå tillbaka och korrigera i det ursprungliga släktforskningsprogrammet, skapa en ny GEDCOM-fil och starta om allt från början igen.

Man kan i vissa fall ta sig förbi konflikter med vissa hjälpknappar. Om man ska använda resultatet i sammanslagning och/eller skapa en GEDCOM-fil är det dock mindre lämpligt ur kvalitetssynpunkt.

Typiska konfliktsituationer:

- **Dubbletter** i någon av databaserna, d.v.s. två olika personer har matchats för samma familjer
- **Barn med olika föräldrapar**, d.v.s olika pappor och/eller olika mammor.

Tips för familjematchningen:

Finns det ”**grönt barn**” och familjerna inte är samma, då tillåts inte valet **Familjen_INTE_OK** . Man måste först klicka på barnets **View knapp** för att visa personraden och där välja knappen **Personen_INTE_OK**, först därefter fungerar knappen **Familjen_INTE_OK**. Spärren avser regeln att barn bara kan ha ett biologiskt föräldrapar i ett genealogisk korrekt släkträd.

Är familjerna inte samma men det finns ”**gula barn**” så kan man göra på motsvarande sätt. Det måste man inte göra, men man undviker då att behöva avgöra detta under bearbetningen av Person.

Tips till personmatchningen:

För att avgöra en personmatchning, kan man klicka på knappen **Graph**, som ger mer information.

Rensa Allt används om man vill ta bort gjorda val för att börja om med nytt val.

Status anger på vilket sätt en person eller familj har fått sitt värde och används inte normalt under vanliga matchningar. Den är avsedda för att analysera stora och komplicerade matchningar.

6 Visa skillnad

Funktionen listar matchade personer där det finns skillnader mellan de två databaserna.

Funktionen startas på liknande sätt som tidigare att man anger databas I och databas II varefter man klickar på knappen **Visa Skillnad**.

Man får då en listning med parvisa matchade personer, där vänstra halvan visar personer från databas I och högra halvan visar personer från databas II.

Listningen visar alla typer av skillnader, både viktiga och mindre viktiga. I rubriken Typ av skillnad kan man göra olika avgränsningar.

De viktigaste att kolla:

Plats, olika plats/ort/församling för född och/eller död

Datum, olika datum/årtal för född och/eller död

Skillnaderna kan ofta bara vara stavning eller sätt att skriva, avsikten kanske är den samma.

Namn skiljer sig väldigt ofta på stavning men dom finns med här för att det ibland kan avslöja felstavade namn, så det kan vara lönt att kolla även namn lite flyktigt.

Det finns också en **Visa** knapp som ger mer information om personen.

6A Visa likheter (matchningar)

När körningen är klar visas ett meddelande, genom att klicka på länken i meddelandet så laddas resultatfilen hem till "Hämtade filer" i er egen dator.

Excel-filen beskrivs i ett mer detaljerat dokument **VisaLikheter.pdf**, som finns som länk vid funktionen, därför är beskrivningen här mer generell.

Filen som skapas är främst avsedd att underlätta kommunikation mellan de släktforskare, vars GEDCOM-filer har matchats.

Resultatet kan erhållas antingen i det förvalda Excel format (**Spreadsheet (.xlsx)**) eller som alternativ (**Kommaseparerad text (.csv)**), som alla matrisprogram ska kunna hantera.

Fördelen med Excel-formatet är att förgsättningen visas på samma sätt som vid matchningen medan det alternativa filtypen inte medger någon färgsättning.

Ange **databas I** och därefter **databas II** och klicka på knappen **Ladda ner matchade familjer**.

Excel-filen kan sparas för eget bruk, men dela den gärna med den släktforskare ni samarbetat med.

När bearbetningen är klar hittar man filen i sin filhanterare under **Hämtade filer** med namn efter databaserna som använts vid matchningen.

Den som har gjort matchningen känner direkt igen sig och har lätt att tolka och förstå listningen av de matchade familjerna. För den som inte är bekant med matchningsfunktionen finns en utförligare beskrivning på en sida som är placerad sist i denna utskrift.

Övriga funktioner

7 Sammanslagning

Två stycken matchade databaser kan i den här funktionen slås samman till en gemensam databas. Vid sammanslagningen används resultatet från matchningen för att de matchade personerna bara skall finnas en gång i den utgående databasen.

Funktionen startas efter att **databas I** och **databas II** valts med knappen **Slå samman**.

Programmet avslutas med olika meddelande:

Sammanslagningen har gått bra.

Fel upptäcktes vid sammanslagningen. Dessa kan åtgärdas i nya **databas II** via punkt **3 Verktyg**. Sammanslagningen ej gjord. Det beror troligast på att punkt **5 Matchningsanalys** inte avslutats korrekt.

Dubletter kan skapas i samband med sammanslagning, används punkt **2 Dubblettkontroll** med den nya **databas II** för att skapa en dubblettlista, som sen kan kontrolleras/bearbetas vidare i punkt **3 Verktyg**.

Databas I finns kvar oförändrad och kan användas eller tas bort om den inte längre behövs.

8 Skapa GEDCOM-fil

När körningen är klar visas ett meddelande, genom att klicka på länken i meddelandet så laddas resultatfilen hem till "Hämtade filer" i er egen dator.

Man kan skapa en komplett GEDCOM-fil från en databas i openRGD.

Funktionen startas med att man anger **Databas** och sen klickar på **Ladda ner**. Efter bearbetningen visas ett meddelande innehållande en länk som laddar hem filen genom att klicka på länken.

GEDCOM-filen får innehåll motsvarande originalfilen och är uppbyggd så att den skall kunna importeras till valfritt program.

Kryssa i om du vill använda enkel nedladdning.

Det finns ett alternativ avsett att användas för enklare GEDCOM-filer, som bara innehåller basdata, id-kön-namn och uppgifter om född-vigd-död samt eventuell inflyttning-levde-utflyttning och anteckning i lite oregelbunden ordning.

Om strukturerade källor används i GEDCOM-filen kommer källreferenserna att ersättas med källtexten i ordinarie källinformation, därför kommer inte den utgående GEDCOM-filen att innehålla strukturerade källor vid importen.

8N Gedcom – noMatch

Avsikten är att skapa en GEDCOM-fil som inte orsakar dubbletter.

Om man får en GEDCOM-fil, som man vill importera till sin egen databas, riskerar man alltid att få in dubbletter.

Om man då väljer att matcha den GEDCOM-filen mot en GEDCOM-fil från sin egen databas. Efter avslutad Matchningsanalys kan man skapa en GEDCOM-fil, som utan risk kan importeras.

Startas efter att **databas I** och **databas II** valts med knappen **Ladda ner unika db1 personer**.

Man måste ange båda databaserna som är matchade, för att programmet skall veta vilken matchning det skall ta hänsyn till. Däremot är data som skrivs i GEDCOM-filen enbart från databas I.

Låter det för bra för att vara sant så är det förmodligen det. Man får en GEDCOM-fil, som inte orsakar dubbletter, men den importerade GEDCOM-filen saknar kopplingar och skapar en helt fristående ö.

Familjer och personerna som importerats måste kopplas ihop med det egna släktträdet, så att relationerna blir rätt. Där har man stor hjälp av Excel-filen från **VisaLikheter**, då man kan se vilka personer i de matchade familjerna som var unika och vilka familjer de skall kopplas till. Tillkommande familjer och personer som inte matchats alls innebär en hel del manuellt arbete för att rätt kopplas in rätt i det befintliga släktträdet.

Visa lagrad information

Här finns det aktuella innehållet i openRGD.

För Dis-medlemmar finns uppgifterna kvar tills man själv, i den här funktionen, aktivt tar bort en databas.

Visa aktuella log-filer

Här hittas logg-filer från den inledande bearbetningen av GEDCOM-filen.

Välj **Databas** och klicka på **Go** så listas resultat- och logg-filer för den databasen **importGedcom.log** visar när databasen skapades.

Databas administration

Med funktionen kan man söka information om en aktuell databas.

Välj databas, välj alternativ och klicka på **Go**.

Default val är **Visa information**, den ger antal personer, antal familjer och eventuella matchningar.

Alternativet **Ta bort all match-data**, den rensar matchningarna men lämnar databasen oförändrad.

Alternativet **Delete** däremot tar bort databasen definitivt och kan inte ångras.

Dis-medlemmar måste själva göra Delete på de databaser som inte längre är aktuella.

Mer information

Texten de olika **Läs mera**-länkarna kopplas till är kort info, läs mera i ordinarie dokumentation.